

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Practica Theologiae Mysticae

Gelen, Victor

Coloniae Agrippinae, 1652

Praxis Modi Svpernaturalis Quis ordo & quae conditio In genere.
Paraphrasis Prima.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9766

P R A X I S
MODI SUPERNATURALISQVIS ORDO ET QUÆ CONDITIO
IN GENERE.

P A R A P H R A S I S P R I M A.

INTELLIGENTIA *a est opus in visione*. ac si diceret, ad plenam, & perfectam notitiam rei alicuius, præsertim ob sui præstantiam absconditæ, non est satis illam taliter, qualiter vidisse: sed articulata, certa, ac sublimi aliqua notitia opus est, priusquam aliquis sciat, quæ à Deo sibi donata sunt. ad hoc autem cum nil ita conducatur, sicut ordinata, consecutiua, & dilucida descriptionis breuitas; ideo hoc loco, practicū in genere instruere voluimus, quo ita securè intelligat, penetretq; illa, quæ in visione, ceu in inuolucro apparere, & vniuersaliter ad praxin omnium statuum Secundæ partis referri solent. idque non tantum, vt ex frequenti repetitione fastidium caueatur; sed etiam, vt in praxi simplices piæ animæ non perturbentur, neuè mens ipsarum sic intricetur, vt vix intelligere valeant, quod legunt; at potius, ceu in speculo, sua interiora dijudicent. vndè hic dicitur.

- I. Quo ordine, stylo, & modo praxis sit tradita.
- II. Continuo maior radicatio in charitate, per omnes status, & exercitium actus, aliam atque aliam, conformem tamen, requirit operationem.
- III. Quod propter varia accidentia huius vite, mysticus quandoque deficiat ab intellectu ordinis practici, & eius executione.
- IV. Quis sit modus inueniendi proprium statum mysticum.
- V. De modo vtiliter legendi praxin, ad prosecutionem status proprii.
- VI. Familiaria colloquia de mysticis in praxi efficacius illuminare, quam ea que scripto traduntur.
- VII. Quæ sit differentia inter mysticos fundos, dimensiones sphaeras, Regiones, vbi, situ mentales, operationes, seu verba, ac status.
- VIII. Breuis deductio eorum, quæ eueniunt in praxi per omnes status secundæ Partis.

ARTI-

ARTICVLVS PRIMVS.

Quo Ordine, stylo, & modo, praxis sit tradita.

Quia a Deo sunt, à ordinata sunt. ac si diceret, ô pia anima, quod si humana cohabitatio in hoc mundo pacificè possideri non potest; nisi omnis anima sublimioribus potestatibus subiecta sit, & illarum prouidentia gubernetur; quantò magis hoc ipsum fieri debet in ijs, quæ ad Dei amicitiam continuandam, (in qua vel maximè spiritualia, seu mystica eminent) ordinatè profunt? & idè sollicitè rogat pia anima sibi indicari, vbi Deus optimus maxime pascat, & cubet in meridie; huius scilicet miserimæ vitæ: quæ in ijs, quæ ad Deum sunt, cæcitate, & rectè agendi debilitate percussa, languet, facillimè aberrat, ac vagari incipit post greges sodalium suorum, scilicet tam internorum, quam externorum sensuum, & omnium potentiarum; ita vt, dum susque, deque insequitur illum, quem diligit anima eius, frequenter tamen ipsum non inueniat: illa potissimum de causa, quod non satis ordinatè sciat separare vile à pretioso, & immundum à mundo. & certè, nihil nos ad summam hanc practicam scribendam vsque a deo induxit, quam confusus ille, & passim in praxi obuius modus in interioribus operandi, ad omne id, quod vel aliquam sensibilem deuotionem videtur olere: quem etiam

defectum in viris mysticæ vitæ cum primis deditis, ac etiam spiritualibus magistris, oculis nostris perspeximus; ita vt ipsimet suum proprium statum ignorarent, sileo, quod scirent, quo ordine fruitio mystica, aut incipienda, aut rectè, secureque, ac integra realitate continuanda foret, aut ordinate, de statu in statum, pro vt incipit, proficit, & perficitur, transeundum sit.

Quapropter non scientificum, sed practicum ordinem insequendo, singula eo loco ponuntur, in quo mysticus de præsentis dispositus est praticare hoc ipsum quod legerit, & suo statui conueniens fuerit. quod vt facilius euadat, breuiter hic in memoriam reuocamus; practicum ordinem, tam supra b quam infra, c diuidi in modum naturaliter, & modum supernaturaliter operandi. & quidem modum naturalem esse, qui cum rationis discursu, & vsu imaginationis, sua interiora perficit; ac incipientibus, ac proficientibus per exercitia meditationis, adspirationis, & contemplationis ordinarius est. Modum verò supernaturalem esse, qui simplici intelligentia, & absque phantasmatum vsu procedit, & hoc ipsum per dona intellectus, vel sapientiæ, habitualiter præstat. & quidem duplex hæc mentis cum Deo refectio, significata videtur per duplicem Elæ (viri familiaris Diuinæ assueti) confortationem. primò enim! cum Angelico cibo, d & potu

a Rom. 13. b 1. Par. decis. 1. a. 3. c 2. Par. decis. 1. a. 1. d 1. Reg. 19.

potu nutritus fuisset, non procul profectus est; vnde etiam incipientes, & proficientes pro ordinario exercitio, extra modum naturaliter operandi non progrediuntur. Secundo verò, cum similiter comedisset, & bibisset, confortatus grandem viam vsque ad montem Dei Horeb confecit: & id eo dein perfecti per laboriosam viam, priuationis incedunt; dein montem Itatus vnionis ascendunt, & tandem in Itatu Transformationis, familiaribus diuinis colloquijs dignantur, simplici intelligentia, atque Angelis conformi modo. Et licet illiterati, simpliciores sue, hunc ordinem non tam cito obseruare valeant; temporis tamen successu, cum progressum fecerint, ex reali, & vitali praxi, sua interiora ordinatè diiudicabunt, & sibi euenisse gaudebunt, quod illi, qui cœlorum motus, & Astronomicas obseruationes primò quidem nesciuit; vnde etiam stellas, & planetas, non cum ordine, sed in confuso quodam intuitu aspiciebat: postmodum de omnibus instructus, ordinatè nominibus suis omnes vocat; quæ in cœli machina diiudicare licuerit.

In statibus ergò primæ partis, cum tot dubia, & scitu necessaria non occurrant, & interea, dum illi practican- tur, incertus sit profectus, ac transitus ad hosce supernaturales status; modica synopsi paraphrastica praxin tradere consultius visum fuit: At in præsentiarum, eò quod ampliores occur-

rant difficultates, & status sublimiores, profusiori quoque deductione paraphrastica, ceu stylo plano, & ad realem praxim intelligentiam, pro illiteratis, & rudioribus accommodatissimo; ac etiam pro vt operationis conditio, intensio, & remissio in Nunc presenti expetere videtur, dicendum est. quò ita omnes querimonia, dubia, operationes, solatia, ariditates, & notabilia quæ in interioribus exercitijs contingere solent, clarè proponantur, mysticique modi, & industria practica suggerantur. ac pientiores illiterati interiora sua dilucidius intelligere, faciliusue practicare valeant. cuius rei gratia primò dicitur *b* summarè, quid fiat in praxi per omnes status mysticos, qui in hac secunda parte tractantur: dein in omni paraphrasi quolibet articulo primo, breuiter dicitur id, quod in toto statu, dein, quod in eius infimo, medio, vel summo, aut contra euenire solet. in quibus omnibus, cum grandis nobis sit sermo, & interpretabilis ad dicendum, cuiuslibet articulo sententiam aliquam Sacræ Scripturæ præponimus; quo saltem hoc modo, declaratio sermonum tuorum Domine illuminet, & intellectum det paruulis. nolumus enim in visionibus Angelorum, quam non vidimus, ambulare, aut de perfectione spirituali, prout secundum speculationem scientificam considerari potest, procedere; sed potius simplicioribus, & secundum iudi-

a 1, Reg. 19. b Paraphr. 1. Ars. 9.

iudicium Sancti Hierothei ^a ad vitam mysticam magis aptis, quam doctis, & scientiæ sublimitate in intellectu summè intricatis: prudentiam eloquij mystici (pro vt Deo miserante datum fuerit) exponere; nec mihi soli laborare. & hoc ipsum duplici modo; primò quidem per simplicem narrationem paraphrasticam, seu ad propositam sententiam Sacre Scripturæ conlocutionem; quo ita tam docti, quam illiterati, ad praxin peraccommoda facilitate deducantur, & quilibet, quæ ad arcani amoris progressum contulerint, pro sua capacitate sat clarè intelligat. & hoc vt digne præstetur, necesse non est, vt omnes æqualiter ingenio, aut scientia polleant, sed satis est, vt quilibet, ita circa illa quæ legerit, versetur, vt sufficienter, intelligat, quid in praxi agendum sit. quo in genere simpliciores sæpè maximè doctos excedunt; pro vt etiam in patria, seu clara visione, quilibet ad suam plenitudinem, Deum quidem videt indoctus, tamen docto aliquando perfectiùs. Secundò verò per varias sententias mysticorum, quemlibet statum, & quæ ad eius notitiam faciunt, explicamus: quo ita, tam litterati, quam rudes, in occurrentibus tædijs, etiam ex sola lectione, robur, & consolationem spiritus eliciant. aliquando enim fit, vt vel vnicum verbum, quod statum proprium directè tangit, plus illuminet, afficiat, ac interiori dispositionem benè ordinet, quam omnis alia industria, aut oblon-

ga instructio. interea rogantes eximie litteratos viros, vt quæ hic simplici stylo ponuntur, in theoria latius per sententias probata requirant; quo ita tandem iudicium plenum formare valeant. iam verò dictis, quæ ad ordinem, stylum, & modum praxis pertinent, consequenter dicendum erit de charitate, pro vt in genere eius perfectio consideratur,

Continuò maior radicatio in charitate, per omnes status & exercitium actus, aliam atque aliam, conformem tamen, requirit operationem.

ARTICVLVS SECVNDVS.

Ignis ^b nunquam dicit sufficit. ac si diceret, o pia anima, sicut ignis, quamdiu ei ligna subministrantur, absque cessatione, continuò sese extendit, & insatiabili appetitu omnia in sui naturam conuertit: ita quoque ignis spiritus Sancti; per amoris infatigabiles actiones, absque vlla limitatione, quamdiu in hac vita peregrinamur à Domino, sese protendit, dilatatque: non tamen confuso, sed maximè ordinato progressu. & idè, cum natura intellectus nostri sit, intelligere per conuersionem ad phantasmata, primo omnium in sua cum amore diuino operatione, à phantasmatibus abstrahit, & cœlestes quasdam regiones, dimensiones latitudinis, longitudinis, sublimitatis, vel profunditatis, dein visus aliquos sursum, vel deorsum, antrorsum, vel retrorsum, sinistrorsum, vel dextrorsum, vbi, situsque

men-

^a Et sanctorum Dionys. Bonau. Tho. & passim omnium. ^b Prou. 3°.

mentales substituit: quosque puræ intelligentiæ actionibus obtentis, illicò motibus circularibus, rectis, vel obliquis, amoris benevolentiam distribuat, & ad alimentum consortij diuinæ naturæ digerat, iucundè admodum. præsertim cū in statu Transformationis, gratia sanato animo, (ex habituali dono sapientiæ) sicut velle, ita etiam perficere adiaceat; ita vt in mysticis supremis actionibus, ita possit, sicut velle, nec plus velit, quam possit, de quibus, & similibus ordinatè per singula latius habetur infra per totum; hoc loco contenti, breuiter ad vniuersalem notitiam dixisse, quod maior radicatio in charitate, & perfectio progressus mystici, per omnes status, & exercitium actus, continuò aliam, atque aliam, (conformem tamen) requirat dispositionem, & operationem: licet in notabilioribus regionibus, quando ab infima ad mediam, aut à media ad supremam, ascenderit, vel descenderit, aut vicissitudinem notabilium operationum subierit; peregrina vtcunque hæc omnia videantur, in principio sicuti etiam contingit ad aliam domum migranti, aut nouam melodiam audienti; licet enim domus secunda pulchrior, & pretiosior; & cantio sequens longè suauior sit prima: attamen quousque prioris ex toto obliuiscatur, & præsentia assuescat, non nihil ingratum, ac insolitum videbitur, id quod perfectius est, ne quis verò speculationem in his sufficere credat, consequenter dicendum erit,

a Sap. 9.

Quod propter varia accidentia huius vitæ, mysticus quandoque deficiat ab intellectu ordinis practici & eius executione.

ARTICVLVS TERTIVS.

DEprimit a terrena inhabitatio sensum multa cogitantem, ac si diceret, o pia anima, qualicumque bono, quomodo-cunque priuet originale peccatum, seu actuale, eo ipso priuat modo, specie, & ordine; vt vel ideò tanta apud homines in rebus agendis reperitur ignorantia: maximè verò in operationibus vsque ad eò occultis, & internis, in quibus Deus posuit tenebras, latibulum suum; vt iure merito dubius hæret, an sursum, an verò deorsum, sinistrorsum vel dextrorsum, procedendum sit, cum exindè eius internus visus, sicut oculus corporis facillimè, & à minimo puluere obscuretur, ne quidquam videat; iuxta illud Apostoli, quid oremus, nescimus, contingit enim illis, quod pueris inter se colludentibus, dum vnus illorum, velata facie ad circumstantis vocem, vel tactum, celeriter accurrit, sperans arripere, quem ibidem loquentem, tangentemue perceperat, quamuis frustra; cum illicò, ad alium locum se se receperit, ita prorsus, stupendus Dei lusus est in pia anima, quando amoris quadam conuersione, desiderium illius allicit, & mox insequentem fugit, vt attrahat amplius; & si aliquando inuentum auide stringere voluerit, subitò, vt etiam hoc ipsum non aduertat, iterum abeat, ita vt nesciat quonam ierit: atque eius-
modi

modi vicissitudine, maiorem in omnibus cautelam, malarum inclinationum mortificationem, virtutum appetitum, & amoris perfectionem, paulatim inferat.

Cum etiam vnicuique seminetur proprium corpus, propter varia illius accidentia, scilicet naturæ melancholiam, tribulationem aliquam magnam, passionum inordinatarum vehementiam, mentis hebetudinem; ac etiam diuinam multimodam dispositionem, spiritusque depurationem, sæpè mysticus inordinatè turbatur, aut improporcionado modo in operationibus internis procedit: in tantum, vt facillimè, sicut ab intellectu ordinis practici; ita etiam ab eius executione deficiat. præsertim quod habeamus thesaurum in vasis fictilibus, & quamplurimis incommodis, tam corporis, quam animæ subiectum, ita vt vel idè inter sanctos eius nemo immutabilis sit. vnde etiam vsque ad statum Transformationis, frequens sit interruptio fruitionis mysticæ, ita vt piæ animæ, in toto suo habere, viuere, & operari, ex integro, ac iuxta intimum spiritus desiderium non sit satisfactum. Deus enim autor gratiæ, & donorum supernaturalium, in suis operationibus ordinatè, ad instar naturæ, à minus perfecto, ad magis perfectum ascendendo, deducit: & labentibus annis charitatem ordinat, dans gratiam secundum mensuram donationis Christi, & annos Pauli, qui cum esset paruulus, loquebatur vt paruulus;

cum autem factus esset vir, euacuauit ea, quo erant paruuli, & cum vidisset per speculum in ænigmate, tandem raptus in paradysum, audiuit arcana verba, quæ non licet homini loqui.

Quapropter, si mysticus non procedat, eo quo traditur practico ordine, non est, quod tam remoram sui profectus admiretur, aut de nostra deductione, vacillantem animum concipiat; quam quod arcana cordis sui penitiùs inspiciat, ibidemque inuentas impedimentorum illaqueationes, dissoluat, pro virili conatu emendet; semperque ad anteriora se se extendat, si quo modo tandem aliquando comprehendat, in quo & comprehensus est, in Christo IESV Domino nostro. hæc autem vt faciliora euadant, consequenter dicendum erit,

Quis sit modus inueniendi proprium statum practicum.

ARTICVLVS QVARTVS.

Altiora a te ne quæsieris, & fortiora te ne scrutatus fueris. ac si diceret, ô pia anima, inordinato appetitui, quo etiam ad diuina fertur, ea solet inesse ambitio, vt supra fortem, statum, & conditionem, sibi proportionatam facillè efferatur; præsertim, quando inter æquales, alijs præstare, animus gliscit, vel (quod periculosum esse consuevit,) si vtrò se se ingerens, magistrum spiritualem

Q 2

se ip-

se ipsum quis constituat, eo pietatis velamine, naturæ libertatem, & commoda consecutus; præcipuè cum deuoto scæmineo sexu: tum enim altiora scrutari, & quærere, vt nociuum quid, caueri debet.

Qui verò ex toto corde per diuini amoris auxilia, naturæ vitia superare, & virtutis studia sectari contendit, is profecto diligenti cura quærere, & scrutari debet omnia, & singula, quæ proprium statum concernere videntur; quamuis illa sint, quæ vel de infimis, vel de perfectissimis statibus, & operationibus scripta leguntur. quod quidem vt vtiliter fiat, & morali certitudine mysticus quilibet statum suum proprium inueniat, illique in operationibus se rectè conformet; ab initio primæ partis omnia legat oportet, quo vsque ea inuenerit, quæ propriam interiorè dispositionem explicant, & depingunt: ita vt nec ex præcedentibus, nec ex sequentibus perlectis ita moueatur, sicut verbi gratia, ex ijs quæ in statu contemplationis affirmatiuæ habentur. tunc enim certum est signum, ipsum statum meditationis, & adspirationis excessisse; statum autem Privationis nondum, multoquæ minus statum vnionis attigisse. nec idèd talis lectio omittenda est, quod fortè iam à multis annis, vitæ mysticæ initia dederit, aut omnes status primæ, & nonnullos etiam secundæ partis, excefferit. nam diligens eiusmodi

lectio iudicium format, & non tantum vniversalem statuum notitiam, ordinem, & consecutionem; sed etiam conditiones occultas proprii status manifestat.

Ne autem altiora te quæseris; obseruandum erit; quinque substantiales, & magis notabiles esse status, seu modos, ^a vniformiter vt plurimum, in suo interiori operandi, per dies, annos, & tempora. primus est, quando per meditationem, aspirationem, & contemplationem modi affirmatiui, vel negatiui, in Deo intellectus illuminatur, vt voluntas inflammatur; & hic status comparatur statui, in quo fuerunt Apostoli *b* ante Passionem Christi: Subdiuiditur tamen hic status, in alios tres iuxta praxin quotidianam, qua alij in meditationis, alij in adspirationis, alij in contemplationis exercitijs, ac modis, totam vitam vt plurimum, expendunt: aliter nihilominus in singulorum statuum initio, aliter in medio, aliter in fine sese accommodando, vt maiori perfectioni semper locus detur; licet verbi gratia, in statu meditationis, totam vitam expenderent. Secundus est privationis rigorosæ, quando anima in spiritu fortitudinis, capax est, vt omnibus posthabitis solatijs, & pijs deuotionibus, spoliatur. & hic status comparatur statui, in quo fuerunt Sancti Apostoli tempore passionis IESV Christi Domini nostri. Tertius est vnionis, quan-

^a Vt etiam inf. Dec. 1. n. 6. ^b Similia Taul. in Asc. Domini 5. 2.

quando paulatim animum refumit ab habita pressura, ad operationes purè spirituales, & quodammodo cum Apostolis in vnum congregatis, expectat, & expectando orat, spiritum proprium disponit, magnificat, subleuat, & superexaltat: qui quidem status assimilatur temporis, quod interfluxit à resurrectione Christi Domini, vsque ad ascensum eius in cælum. Quartus est, quando in summo status vnionis, post omnes proprii spiritus & subleuationes, tandem accedit subtilissima vacuitas, & simplicissima quædam capacitas, ad susceptionem gratiæ Transformationis per donum sapientiæ supernaturalis; & hic status similis est statui, in quo fuerunt Apostoli, quando iusti sunt in oratione & ieiunio expectare aduentum Spiritus Sancti Paracleti. Quintus est, quando vltima dispositione posita, donum sapientiæ supernaturalis à Deo infunditur, vt deinceps pia anima in amoris exercitio sic possit sicut vult, & sic eius posse, sicut eius velle adiaceat, totaque harmonia omnium potentiarum arridente, aliter in Deo non velit, quam possit: & hic felicissimus status assimilatur statui, in quo fuerunt Apostoli post acceptum Spiritum Sanctum; qui etiam subindè apud eminentiores mysticos, ad gratias præstantiores, scilicet Ecstases, raptus, miracula, & alia huiusmodi, statui sanctorum *b* viatorum propria, eleuatur.

In quocunque ergò horum statuum,

ordinariè, realiter, & cum vitali operatione sese repererit, in eo etiam statum suum habebit, & magis secundum hunc, quam alios, aut præcedentes, aut subsequentes, operari poterit. Vnde etiam ea quæ scribuntur, in, & de alijs statibus, in præsentii ipsam piam animam non afficient, nec vitali gustu mouebunt, tanquam aut præterita, & sic nimis parua; aut tanquam à longè ventura, & possibilia; ad præsens tamen nimis remota. quia verò non sufficit proprium statum practicum inuenisse; consequenter dicendum erit,

De modo vtiliter legendi praxin, ad prosecutionem proprii status.

ARTICVLVS QVINTVS.

Nos non spiritum huius mundi accipimus: c sed spiritum qui ex Deo est, vt sciamus, quæ à Deo donata sunt nobis. ac si diceret, ô pia anima, si quis ea, quæ ad amoris diuini amicitiam faciunt, consequi voluerit; is certè humili corde, & animo demisso accedere debet ad spiritum, qui ex Deo est, suadibilis, ac bonis consentiens; tum enim quæ in mysticis libris leguntur, intelligi solent, quo ita facilè, & subtiliter, (quamuis litteratus quis non fuerit) sciat abscondita illa, quæ à Deo donata sunt, & necessaria ad continuationem veræ, ac realis fruitionis amoris diuini. qui autem spiritum huius mundi accepit, & audaculo ingenij pruritu ad lectionem accedit, vt potè scientia inflatus, longè
Q₃
faciliùs

a Vt infra paraph. 8. a. 5. *b* Inf. Dec. 9. *c* 1. Cor. 2.

facilius inueniet, quod etiam ne quidem intelligens blasphemet; & in ijs quæ nouit, tanquam non satis eleganter dicta, & subtilitati suæ nimis grossa, corrumpatur; quam, vt vel æquo animo ferat, vtilitati simplicium, & singulari ratione Deum amantium prospectum esse.

Pia ergò anima, quæ sincero corde appetit scire ea, quæ à Deo sibi donata sunt, meminisse debet, quod cum ex natura intellectus nostri (cuius proprium obiectum est, quidditas in materia existens) de mysticis nil dici, multò minus scribi possit: quin aliqua dimensio, seu spherica similitudo, ceu phantasma, & sancta quædam imago adhibeatur; vel idè nos in praxi huius secundæ partis, in eo studium, & laborem collocasse; vt in lectione eorum, quæ ad statum proprium fecerint, in ipsa imaginatione, seu interno sensu resultent eiusmodi dimensionis diuinæ, aut sphericæ quædam similitudines; quarum intuitu intellectus agens illicò propriam speciem elicere possit, ad operationem, vel, quod idem est, ad verbum mysticum, in Nunc præsentem conuenienter formandum, iuxta operationes inferiùs *b* positas, quo etiam fidelem practicum remittimus, statim vt se ab habita pressura status priuationis expediuerit, & absolutis ijs, quæ in initio status vnionis tractantur, ad mediam regionem ascenderit. ibi enim incipit noua vita, & vitalis usus amicitie Dei; ita vt facilè operationes, seu verba

mystica, quæ ad contemplationis continuationem requiruntur, formare possit. quod vt vtiliter fiat, cum semel legisse, & vidisse, verè amanti non sufficiat, diligenter, & frequenter legat ea, quæ verbi gratia habentur in initio status priuationis, & dein secundum praxin, quæ per totam paraphrasin posita est, quamdiu circa initium versatur, sese exerceat; donec probabiliter inueniat, ad vltiora desiderium, progrediendi: ac tum legat ea, quæ per totam paraphrasin in medio habentur, vt conformiter ad praxin positam cooperetur; quousque nec in his sibi amplius satisfiat, ac tum demum ad ea, quæ in fine priuationis habentur, se conferat, & cooperari studeat; atque ita etiam, in alijs sequentibus statibus, eorumque initio, medio, & fine agendum erit.

Non tamen ea quæ scripto etiam ab expertissimis tradita sunt, ita religiosè, aut potiùs impertinenter legi debent, ac si in omni loco, & instructione, ex ipsa lectione vitalis species mystica resultare debeat, & appetentis desiderio satisfacere per delectationem, quæ prouenit ex bono realiter coniuncto. quæ enim scripta sunt, ad nostram doctrinam scripta sunt, vt per scripturarum modos, congruè assignatos; sese exercere, & disponere quis possit, ad species vitales consortij diuinæ nature eliciendas. & tales species non semper elici, non tam à doctrinæ præscriptæ defectu, quam à praxi ad Hic, & Nunc non

a Hic. n. 6. & inf. Dec. 4. n. 4. *b* Paraph. 6.

non propria accommodatione, maxima ex parte procedit: nisi fortè (etiam quacunq; & propria doctrina, & sese accommodandi ratione adhibita) Deo per subtractionem actualis, & vitalis amicitia, melius aliquid prouidente: id quod frequens est, quamdiu in statu transformationis, animum gratia sanatum, per donum sapientia modi supernaturaliter agendi nondum affectus quis fuerit. pari modo ea quæ scripsimus, non tam auida cupiditate legenda sunt, tanquam omnia dubia, quæ ab vnoquoque excogitari possunt, ad amissim explicare debeant; hoc namque impossibile est. cum enim circa infinitum obiectum, scilicet Deum, versemur, & pia anima ex se ipsa, infiniti sit capax, quis infinita similia narrabit? vnde etiam, vel in ipso summæ titulo, solummodo notabiliores operationes, & vicissitudines promissimus, & mystica, melius familiari colloquio, quàm scripto dilucidari, asseruimus. cui etiam accedit, non omnia posse in vno loco dici; sed pro vt spiritualis profectus accrescit, ampliora, & perfectiora adduci. ac etiam ea, quæ in Theologia Mysto-scholastica habentur, ab illiteratis posse legi, vt ex illis pariter, pro suo quilibet captu, erudiri valeat; ac tandem in omni accidente tam industrius fieri, vt tanquam spiritualis, omnia diiudicet; breuitatemque nostram copiosè suppleat. & hoc vt utiliter fiat, cum primis in lectione huius praxis obseruandum venit, piam

animam sapè aliquot mensibus sese exercere debere in eo, quod vel in vnico articulo continetur, (est enim notabilis mutatio, & gradus b quidam) priusquam illa, quæ sequenti articulo dicuntur, praticare possit. quia verò in actus exercitio quotidie, & omni propemodum hora, noua, & alia atque alia dispositio, vel operatio, subsequitur; vt vel scripto impossibilia sint, vel codices immensi scribendi forent, hinc consequenter dicendum erit,

*Familiaria colloquia de mysticis in praxi
efficacius illuminare. quam ea quæ
scripto traduntur.*

ARTICVLVS SEXTVS.

Factum est c dum fabularentur, & secum
quererent: & ipse IESVS appropinquans
ibat cum illis. & dixerunt nonne cornostrom
ardens erat in nobis, dum loqueretur
in via, & aperiret nobis scripturas? Ac si
diceret, o pia anima, vbi sunt duo vel
tres congregati in nomine meo, de rebus
deuotionis loquentes, ibi sum in
medio eorum; vt scilicet ipsorum colloquia,
diuinæ bonitatis præsentia beare, & veritatis
lumine illustrare, valeam; & idè se Dominus
discipulis de se loquentibus adiunxit, dubitationis
tenebras scripturæ interpretatione diluit, &
ardentis amoris gaudio impleuit. delitia
enim ipsius sunt, esse cum filiis hominum,
maximè quando de ipso, eiusque Diuinitatis
præstantia, colloquia sancta

a Hic a. 6. b Vt latius habetur infr. par. 6. a. 4. c Luc. 24.

sancta miscentur; quo ita tanquam hierarchici ordines, inferiores à superioribus illuminentur, altioraque abscondita diuinæ naturæ confortia distribuuntur, ad summi illius boni fruitionem continuandam, ac magis, magisque in charitate radicandam. quod quidem longè meliùs, faciliùs, clariùs, ac largiflue magis familiari colloquio, quam scripto fieri, præter quotidianam praxin ipsa ratio conuincit. quæ enim scripta sunt præsertim de vltimis, & perfectioribus tum statibus, tum operationibus; ea tanquam liber, quem Ioannes in cœlo vidit, intus & foris scriptum, duplicem habent in sui lectione difficultatem. primò quidem foris, & secundum verum, ac genuinum sensum; qui etiam ipsis scholasticis, & viris sacra doctrina maximè instructis, frequenter obscurus est. Secundò vero intus; quia nimirum in practico exercitio, difficulter elicitur ille mysticus sensus, seu potius species, ad Hic, & Nunc instans propria, ad veram, & vitaliter elicientem operationem necessaria. & hoc ipsum, vel quod mysticus scribat superficialiter, & speculatiuè, ac pro ut rationis iudicio de his sagax ingenium discurrere potest; vel quod etiam in sacra doctrina, & praxi amorosa expeditissimis contingit, quod ea quæ scripserunt, non nisi notabiliores status, operationes, & dispositiones respiciant; vel quod prudentiori loquutione opus sit in ijs, quæ in publicum abeunt, quam quæ auribus insonant.

quod postremum quidam non aduertentes, & fortè in sacra doctrina non satis versati, licet pij Catholici sint, quædam scripserunt, quæ iurè merito ab illis, quibus credita sunt eloquia Dei, reijciuntur.

Eapropter, familiares inter se amici Dei, frequenter in arcanis colloquijs magnam impendunt moram, & angelicis penè collationibus mutuò illustrantur; sibi ipsis, pro vt in sua quilibet arte facere solet, verba, terminos, ac similitudines fabricant; pro vt summa illa, & verbis inexplicabilia bona, quæ Deum diligentibus præparata sunt, exposcere videntur; vt exindè in prima illa veritate, simul idem lumen intelligendo, idem summum Bonum simul diligant, nemini dantes vllam offensionem: præsertim si cum alterius sexu, illa, de qua supra a dictum est, cautela adhibeatur. tum enim qui ex aduerso est, veretur; nihil habens mali loqui se nobis; nisi ad illam malitiæ colluuiem prolapsus sit, vt qualem se in brutali concupiscentia aduri sentit, tales etiam in cœlestibus colloquijs conuersantes, iudicet, cauilletque. cum autem frequenter quorundam verborum, & loquendi modorum fiat mentio, idèd hoc loco simul explicantur, & dicitur,

Qua sit differentia inter mysticos fundos, Dimensiones, Sphæras, Regiones, Vbi, situs mentale, operationes seu verba, ac status.

ART.

ARTICVLVS SEPTIMVS.

Ex christo totum a corpus compactum, & connexum per omnem iuncturam subministrationis corporis, secundum operationem in mensuram vniuscuiusq; membri, augmentum corporis facit, in adificationem sui in charitate. Ac si diceret, o pia anima, sicut suis spatij transseunt vniuersa sub sole, & omnia, & singula eorum quæ sunt; diuinæ, & ab oculis hominum absconditæ sapientiæ vestigium, & particulæ quædam sunt visibiles, & alijs, atq; alijs modis, potentijs, earumque intensioribus, aut remissioribus actibus perceptibiles; ita quoq; id, quod in mente nostra, ac spirituali natura, tanquam summè intelligibile quodammodo occultum est, & etiam supra intellectum, & mentem agitur; per varias perceptibiles differentias, & ad inferiora dimissiones, modo accommodatori, crassiori, & imaginationi, sensuique viciniori sese conformare debet: vsque ad resolutionem rerum materialium, quarum quidditas obiectum proprium est rationalis creaturæ.

Amor ergo, & veritas cum non habeant imaginem, maximè pro vt amor intellectum, & mentem excedit, & animam in optimo modo à Deo accipiendi, in hac vita constituit; & veritas supra verbum formatum, perfectum, & absolutum in spiritu, noticiam incomprehensibilem, vt id ex quo, aut de quo verbum formari potest, contineat; tanquam eminenti modo, operationibus potentiarum inferiorum

incommunicabilis sit: oportet, vt secundum naturæ ordinem, propter colligantiam virium animæ in vna essentia, & animæ, & corporis in vno esse compositi, vires superiores, & inferiores, & etiam corpus, & anima inuicem in se influant; quod in aliquo eorum superabundat.

Et ideo à perfectissimo ad perfectæ, & imperfectiora procedendo, cum anima in amoris excessu, verbi gratia, supra mentem, & actiones intellectus prius constituta, dein ad intellectus functiones restituta fuerit, pro subtilissimo, & primò, quod in spiritu contingit, est resultantia speciei Agalmatis, quæ diuinæ naturæ perfectissimam quandam similitudinem continet; vt iterum mentaliter operari possit: quousquè simili modo, amor intensus operationes intellectus extra statum suum dimoueat, ad alium amoris excessum. postquam autem post vicissitudines similium operationum ad noticiam reflexam mylticus descenderit; speciem aliquam dimissiore intellectionis fabricat, & situm quendam mentalem, vel vbi, simul coadstare animaduertet; dein si dimissius operatio fluat, phantasiz loco regionem aliquam, ceu orbicularem spheram, in eaque dimensionem quandam sublimitatis, longitudinis, profundi, vel latitudinis obseruabit; quo ita in adificatione, seu maiori radicatione in charitate, totum hominis compositum, & connexum, per omnes iunctu-

R ras

ras operationis perficiatur, diuinasque beneficentias proportionatè distribuat, tam infimis, quam supremis animæ viribus. & hinc fit, quod sicut non potest dicere oculus manui, opera tua non indigeo, aut caput pedibus, non estis mihi necessarij; ita etiam quæ supra intellectum, & mentem fiunt, non possint dicere intellectui, & rationi, aut intellectus; ratione imaginationi, ac sensibus, non estis mihi necessarij. quia licet his, in supremis operationibus non indigeant; attamen in ordinario viuendi modo huius vitæ, & in ijs omnibus, quæ excessibus amoris inferiora sunt, plus, minus illis indigent: cum intellectus nostri obiectum, sit quidditas in materia corporea existens. atque hic est modus influendi à supremis viribus, ad inferiora; quando scilicet anima post amoris excessum, paulatim ad inferiora, & sibi innata relabitur.

Postquam verò, modo ordinario, per operationes intellectus agentis, à minus perfectis *a* ad perfectiora, & perfectissima ascendendum est; ab ijs quæ sensuum, & phantasiæ loco sunt, incipere cogitur. & tum, vt animus quodammodò de nouo, ad proprias operationes veltiri possit, omnium primo sentitur fundus; *b* qui aliud non est, quam à Deo in nobis concreata, & æternum (etiam in damnatis) durans ad Deum, vt ad summum bonum, tendentia, desiderium, seu diuinitatis gustus quidam. hic porrò fundus *c* duplici modo percipitur; Primò per mo-

dum cordis, siue centri, & pro vt ex eo principium operationum internarum profluit ad circumferentiam aliarum potentiarum, & operationum: & tum actuale exercitium vnitiui amoris fit in virtute concupiscibili, & sub ratione, summi boni dulciter amati. secundo verò percipitur hic fundus, seu ad Deum innata tendentia, in virtute intellectuali. quando supra affirmationem, seu amorosam in Deo bene efficientiam, per negationis præstantiam omnia transcenduntur, & in spiritu ad summum pulchrum, conformiter ad substantias separatas, depurata intelligentia, fit penetratio: prout de vtroque hoc fundo, præ omnibus Mysticis, Taulerus frequenter tolet vtilissimè, quamplurima loqui. hoc porrò fundo excitato, siue hoc ipsum per modum cordis, siue per modum spiritus, fiat; illicò visuri interno, vt infimum quid sensuum internorum, se se offerunt dimensiones quædam, scilicet latitudinis, longitudinis, sublimitatis, vel profunditatis: qui quidem visus, pro noua actuali interioritate à tumultu sensuum rerum mundi, seu quæ ad rem mysticam non pertinent, abducit, & vel dextrorsum, vel sinistrorsum, deorsum, vel sursum, pro vt in præsentiarum operatio spiritus ex postolauerit, attrahit; dein ad boni æterni perfectam similitudinem, scilicet orbicularem aliquam spheram, cælum, vel regionem quandam perducit, in eaque situm aliquem tribuit, plus minus animum eleuando, vel depri-

a Vt latius inf. paraph. 6. *b* Fundus mysticus quid sit. *c* Est duplex.

vel deprimendo; ac postmodum in Vbi aliquod constituit, ita vt taliter sit ibi vt similiter hic non sit, plusque ibi sit, vbi amat, quã vbi animat; a donec omnia dicta tanquam vmbra duntaxat, latibula, particulas, ac interpretes diuinæ magnitudinis, non amplius necessarios deserat, & puram summi boni speciem vel similitudinem, per intellectum agentem exprimat, atq; illic per intellectum patientem, totam rationem boni intellecti efformet: vt ab utroque intellectu pulchri amor resultet, quod idem est, ac verbum Mysticum proferre, seu per operationem internam, purè Deum intelligere, & diligere, & hoc ipsum ita continuo per successiuas operationes, seu nouos, semperque dilucidiores intuitus, & sublimiores amoris actus, ex naturali intellectus, & voluntatis fecunditate, facillè, iucundeque in ipsa fruitione, etiam quasi ignoranter, & absque notitia reflexa, seu quod actu operans ad hoc se reflectat, profectus: donec tandem mentis deserens actiones, impetu amoris extra proprium statum, in diuinæ naturæ consortium felicissimè dimoueat. & hoc quidem per omnia apud illos, qui pro consuetudine exercitatos habent sensus; (præsertim si animum gratia ad mensuram doni sapientiæ, sanatum habeant) tam celeriter contingit, vt vix aliquos liceat conficere passus, quin anima ab infimis vsque ad suprema, conscendat, scilicet in exerci-

tio actus, seu pro hic, & nunc: id quod in vnica horula orationis mentalis, vel pluries fieri consuevit; licet mysticus hoc ipsum non aduertat, siue praxis, siue iudicij defectu. hæc tamen celeritas, per modum status, id est, secundum vniformem (vt plurimum) modum operandi locum non habet. priusquam enim verbi gratia, per statum vnionis ab infimis per media vsque ad suprema omnia perlustrat, ascendatque; dies, anni, & tempora labuntur. & ideò alia est operatio illic in exercitio transiens, &, vt ita dicam paruis, & minutis operationibus fruitionem continuans; & alia, per statum, lineam maioris radicationis in charitate, & vt ita dicam, magna, & longa affirmatione, vel negatione, extendens, pro vt latius tam in deductione statuum, quam pro exercitio actus, operationum, per totam hanc summam explicatur. hic autem ad maiorem notitiam consequenter subijcitur.

*Breuis deductio eorum, quæ eueniunt
in praxi per omnes status se-
cunda partis.*

ARTICVLVS OCTAVVS.

Existimabam vt cognoscerem hoc, labor est ante me, donec intrem in sanctuarium Dei, & intelligam in c nouissimis eorum. Ac si diceret, ô pia anima, quæ in statibus prima parte explicatis, propter varias, & insignes diuinæ præsentia

R 2

benè

a Vt latius infra Dec. 4. n. 6. & paraph. 6. & 9. b Quomodo proferatur verbum Mysticum. c Psal. 72.

benè afficientias, pacati animi solatia experta es; ita vt iam quasi de perfectionis statu adepto gaudere videreris, ac summa mystica intelligere posside- reque, iam nunc prius est labor ante te, dum præterita amplius non sunt, & ad futura magnum chaos priuationis rigidæ interpositum subodorari incipis. verè itaque adhuc labor est ante te, quia præ acquisitus amor mysticus, per omnes status scilicet meditationis, adspirationis, & contemplationis, siue affirmatiui, siue negatiui modi, toto hoc statu priuationis depurari debet, ac septuplum colari, sicut argentum, & aurum: & hoc quidem tam diu, donec per statum vnionis, intres in sanctuarium Dei; intres, inquam, status enim vnionis per suum ascensum, ab infimis perpeisæ priuationis, modicè adhuc, & minora quidem, quæ de vnione mystica habentur, porrigit: non itaque sufficit, hoc modo sanctuarium Dei intrasse, & arcano, ac supernaturali modo diuinis fruitionibus interfuisse, nisi etiam in statu transformationis, per donum spiritualis sapientiæ perfusa, in nouissimis, & supremis, diuinæ naturæ consortijs, intelligas perfectissimè, quæ nec oculus vidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis non experti, ascenderunt; sed solum purè, & constanter Deum diligentibus præparata sunt.

Vt autem hæc penitiùs intelligere valeas, diligenter obseruandum erit; quod sic est regnum Dei, quemadmo-

dum si homo iaciat sementem in terram, & dormiat, & exurgat nocte, & die, & semen germinet, & increseat, dum nescit ille. tam ordinata enim & subtili alteratione, semen in terram proicctum à se ipso deficit, in herbam, spicam, & frumentum in spica, excrescit, vt hoc ipsum nullo quantumuis etiam fixo intuitu videre possis; sed solum post dierum, aut septimanarum circulum: tum enim si quis reuersus semen inspexerit, quantum ab vltimo tempore, quo illa vidit, accreuerint, clarè diiudicat. ita prorsus in maiori radicatione charitatis per mystica exercitia contingit. cum enim charitas non ex quolibet actu charitatis augeatur; sed moralem quandam multiplicatatem requirat, primò quidem in statu priuationis, cum semente in terra quodammodo moritur, & ab imperfecto, & naturali operandi modo paulatim absoluitur: in vnionis verò statu, in altum excrescit; ac tandem in transformationis statu, fructum centuplum amicitie Dei colligit. & hoc ipsum moderato, & maxime ordinato progressu: quem etiam non omni die, sed post aliquot mensum decursum melius animaduertit. sicut etiam montem ascendens, vel descendens, non quolibet passu; sed post plures passus, notabilem ascensum, vel descensum sui animaduertit. de quo etiam, vel ideò singulariter pia anima moneri debuit, vt si moram traxerit sponsus venire, & pluribus

a Vi paraph. 2. 3. 4. b Marc. 14.

& pluribus etiam annis, ambiguo euen-
tu, susque deque pelagum dilectionis
arcana, transnauiget, non idè ani-
mum despondeat; sed in funiculis cha-
ritatis se se constringi, trahique sinat,
quocunque impetus diuini spiritus
voluerit. & hisce quidem in genere,
& ad notitiam eorum, quæ vniuer-
saliter ad varia referuntur, præ-
missis, ad specialia singulorum sta-
tuum, & operationum transeundum
est.

P R A X I S
STATVS PRIVATIONIS
ET PRIMO.

DE IIS QUÆ FIUNT IN INITIO
PER AMOREM DEFICIENTEM A VIVACI-
TATE INTELLECTUALI.

PARAPHRASIS SECUNDA.

Quæ est ista, quæ progreditur quasi a aurora consurgens? quæ progre-
ditur ait, ac si diceret, non subito, aut prius non visa, hæc pia
anima ambulat; sed iter suum feliciter persequitur, à prioribus sci-
licet statibus, de quibus prima parte dictum est, ad vltiora spatia,
regionesque progrediens; non contenta primam, & secundam di-
lectionem, ac Dei præsentiam incipientium, & proficientium mo-
dis conformem, sibi inescasse: sed futuram, & perfectiorem inqui-
rens, quæ utique quasi aurora consurgit, rutilans duntaxat, ma-
gisque ignem, quam lumen spirans: dum toto hoc statu priuationis
rigorosa, in camino diuini amoris ad purum excoquitur, & spiritali
sanguinis profusione, ad instar martyris, in nouum hominem, qui
secundum Deum creatus est, formatur; pro vt ordinatè secundum
ea, quæ in praxis initio, medio, & fine cuiusq; status, contingunt, la-
tius dicetur insequentibus,

R 3

I. Breuis

a Cant. 6.